

Náboženské souvislosti izraelsko-arabského konfliktu

RLB07

Výuka: učebna A22 každý čtvrtek v čase 10⁰⁰ – 11³⁵

Vedoucí kurzu: Marek Čejka, cejka@fss.muni.cz

Konzultační hodiny: úterý 13³⁰ – 14⁰⁰ místnost č. 4.55, Fakulta sociálních studií

Datum	Téma	Studijní prameny	Referáty
29. 9.	Úvodní hodina		
6. 10.	<ul style="list-style-type: none"> - Vymezení základních pojmů - Židé a Arabové v dějinách - Judaismus a sionismus - Islám a arabský nacionalismus 	<p>Sionismus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://en.wikipedia.org/wiki/Zionism <p>Theodor Herzl:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avineri, Š.: Zrození moderního sionismu, Judaika, Praha 2001, str. 93 - 105 (v knihovně FSS) <p>Sionismus a judaismus, náboženský sionismus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael, str. 53 – 92, 100 – 121 – 132 (knihka je ve studovně FSS) - http://www.netureikarta.org - Čejka, M.: Ultraortodoxní Židé v současném Izraeli http://www.infoservis.net/art.php?id=1026836753 - http://en.wikipedia.org/wiki/Religious_Zionism - http://www.ucalgary.ca/%7Eelsegal/363_Transp/Orthodoxy/Zionism.html#Kook (rabín Kook) <p>Arabský nacionalismus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kramer, M.: Arab Nationalism http://www.geocities.com/martinkramerorg/ArabNationalism.htm - http://en.wikipedia.org/wiki/Arab_nationalism - http://en.wikipedia.org/wiki/Pan-Arabism 	<p>1. Náboženský sionismus – vymezení, geneze, jeho hlavní představitelé</p>
13. 10.	<p>Židé a Arabové před vznikem Státu Izrael a v éře britského mandátu Palestina, vznik Izraele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sefardé a Aškenázové 	<p>Arabský a židovský radikalismus před vznikem Izraele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kolektiv autorů:</i> Encyklopedie - světový terorismus, Svojtka&Co., Praha 2001, str. 257 – 270 (v knihovně FSS) • Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2002 a 2003, str. 146 – 151 (v knihovně FSS) • <i>Internetové zdroje</i> <p>Sefardé a Aškenázové:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Newman, J.; Sivan, G.: Judaismus od A do Z, Sefer, Praha 1998, str. 18, 172 – 173 (knihka je ve studovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Sephardim - http://en.wikipedia.org/wiki/Ashkenazi 	<p>1. Radikální arabské a židovské skupiny v britském mandátu Palestina</p> <p>2. Sefardové a Aškenázové spojnice a rozdíly mezi nimi, jejich přístup k judaismu</p>

20. 10.	<p>Vývoj v mezidobí 1948 - 1967</p> <ul style="list-style-type: none"> - Získávání izraelského občanství na základě „Zákona o návratu“ a principy judaismu - Palestinci po roce 1949 - Problematika města Jeruzalém 	<p>Jeruzalém:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://en.wikipedia.org/wiki/Jerusalem#Jerusalem_and_the_Arab-Israeli_conflict_281948-29 • http://www.passia.org/publications/bulletins/english-jerusalem/ • http://news.bbc.co.uk/1/hi/in_depth/middle_east/2001/israel_and_the_palestinians/issues/1682594.stm <p>Zákon o návratu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael, str. 39 - 44 (kniha je ve studovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Law_of_return - http://en.wikipedia.org/wiki/Who_is_a_Jew%3F 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zákon o návratu – jeho poslání, vazby na Tóru, aplikace a kontroverze 2. Jeruzalém v období britského mandátu a v letech 1949–1967
27. 10.	<p>Důsledky Šestidenní války</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátek politiky výstavby židovských osad - radikální mesianismus v izraelské politice - politické formace Mafdal, Guš Emunim, Kach, Techija 	<p>Židovské osady:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Organizace B'Tselem: Land Grab</i> http://www.btselem.org/Download/200205_Land_Grab_Eng.doc, str. 1 - 19 - <i>Organizace Passia: Settlements and the Wall</i> http://www.passia.org/publications/bulletins/Settlements2004/Settlements-Wall.pdf - Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael, str. 151 – 174 (v knihovně FSS) - Čejka, M.: Izraelské osady – nebezpečná sousedství http://www.infoservis.net/art.php?id=1024418689 <p>Politické formace:</p> <ul style="list-style-type: none"> - http://en.wikipedia.org/wiki/National_Religious_Party (strana Mafdal) - Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael – str. 132 – 144, 171 - 183 (v knihovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Kach - http://en.wikipedia.org/wiki/Gush_Emunim 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Motivy výstavby židovských osad na okupovaných územích po roce 1967 – státní politika Izraele, nebo zásluha náboženských radikálů? 2. Rábín Kahane a strana Kach
3. 11.	Průběžný test		
10. 11.	<p>Radikální islamismus na Blízkém východě a jeho vliv na Palestince</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzestup Hamásu a Islámského džihádu 	<p>Radikální islamismus a Izrael/Palestina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu</i>, str. 143 – 149, 154 – 164 (v knihovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Moslem_Brotherhood - <i>Barša, P.: Západ a islamismus</i> (CDK, 2001), str. 70 - 136 (kniha je ve studovně FSS) - <i>Kropáček, L.: Blízký východ na přelomu tisíciletí</i>, str. 142 – 164, 217 – 224 (kniha je ve studovně FSS) - <i>Kropáček, L.: Západ a islám</i> (kniha je ve studovně FSS) <p>Hamás versus OOP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Introigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi</i>, Vyšehrad, Praha 2003, str. 41 – 49 (v knihovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Hamas • http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/1197051.stm • http://www.infoservis.net/art.php?id=1031565141 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muslimské bratrstvo a jeho vliv na dění v Izraeli/Palestině 2. Konflikty a spojnice mezi OOP a Hamásem
24. 11.	Promítání dokumentárního filmu + diskuse		

<p>1. 12.</p>	<p>Náboženské aspekty politického dění v Libanonu:</p> <p>- občanská válka Libanon - hnutí Hizballáh</p>	<ul style="list-style-type: none"> - http://www.opuslibani.org.lb/Lebanon/dos003.html (libanonské křesť. komunity) - http://en.wikipedia.org/wiki/Lebanese_Civil_War - http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/middle_east/country_profiles/791071.stm - Terorismus v Libanonu v letech 1987 – 1996 (in Encyklopedie světový terorismus), str. 338 – 343 (kniha je ve studovně FSS) - Další internetové zdroje a publikace – např. http://www.dailystar.com.lb/ 	<p>1. Muslimské komunity v Libanonu a odštěpené frakce (Drúzové, Ismá'ílité, Alawité) – charakteristika, spojnice, rozdíly</p> <p>2. Libanonští křesťané</p>
<p>8. 12.</p>	<p>Aktuální situace na poli blízkovýchodního konfliktu: Konec mírového procesu a Druhá intifáda</p>	<p>Jicchak Rabin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael, str. 190 – 193 (v knihovně FSS) - http://en.wikipedia.org/wiki/Yitzhak_Rabin - http://en.wikipedia.org/wiki/Yitzhak_Rabin_assassination_conspiracy_theories - http://en.wikipedia.org/wiki/Yigal_Amir <p>Druhá intifáda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Čejka, M.; Nedorostková, D.: Izrael a Palestinská území po 11.9.2001 http://chunky.webpark.cz/clanekip.html • Čejka, M.: Palestinští „Davidové“ provokují ozbrojené Goliáše http://www.infoservis.net/art.php?id=1044453280 <p>Izrael a USA:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.infoservis.net/art.php?id=1069233129 <p>Křesťanský sionismus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://en.wikipedia.org/wiki/Christian_Zionism • http://en.wikipedia.org/wiki/Christian_right • http://christianactionforisrael.org/czionism.html <p>Road map to Peace:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2003/20062.htm <p>Evakuace židovských osad v Gaze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://en.wikipedia.org/wiki/Israel%27s_unilateral_disengagement_plan 	<p>1. Proč byl zavražděn Jicchak Rabin?</p> <p>2. Křesťanský sionismus, USA a vztah k současnému blízkovýchodnímu dění</p>
<p>15. 12.</p>	<p>ZÁVĚREČNÁ HODINA</p>	<p>test + esej</p>	

Doporučená literatura pro předmět „Náboženské souvislosti izraelsko-arabského konfliktu“

- *Avineri, Š.: Zrození moderního sionismu*, Judaika, Praha 2001 (v knihovně FSS)
- *Čejka, M.: Izrael a Palestina – minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu*, Barrister & Principal, Brno (vyjde během podzimu 2005)
- *Čejka, M.: Judaismus, politika a Stát Izrael*, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2002 a 2003 (v knihovně FSS)
- *Čejka, M., Nedorostková, D.: Izrael a Palestinci v roce 2004*, Politologický časopis, č. 1, 2005
- *Čejka, M.: Izraelsko-palestinský konflikt v roce 2003*, Politologický časopis, č. 1, 2004
- *Čejka, M.: Izrael a Palestina v roce 2002 a izraelské parlamentní volby 28. ledna 2003*, Politologický časopis, č. 1, 2003
- *Čejka, M., Nedorostková, D.: Izrael a palestinská území po 11. září 2001*, Politologický časopis, č. 1, 2002
- *Gilbert, M.: Izrael: Dějiny*, BB art, Praha 2002 (v knihovně FSS)
- *Chapman, C.: Čí je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*, Volvox Globator, Praha 2003
- *Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi*, Vyšehrad, Praha 2003 (v knihovně FSS)
- *Keppel, G.: Boží pomsta – křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, Atlantis, Brno 1996 (v knihovně FSS)
- *Kropáček, L.: Islám a Západ – Historická paměť a současná krize*, Vyšehrad, Praha 2002 (v knihovně FSS)
- *Kropáček, L.: Blízký východ na přelomu tisíciletí – Dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy*, Vyšehrad, Praha 1999 (v knihovně FSS)
- *Krupp, M.: Sionismus a Stát Izrael*, Vyšehrad, Praha 1999 (v knihovně FSS)
- *Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu*, Atlantis, Brno 2000 (v knihovně FSS)
- *Nedorostková, D., Čejka, M.: Izrael a palestinská území po 11. září 2001 in Politologický časopis č. 1, ročník IX. 2002*
- *Pavlincová, H.; Horyna, B. (eds.): Slovník judaismus, křesťanství, islám*, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003 (v knihovně FSS)
- *Kolektiv autorů: Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a Střední Asie*, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2001 (v knihovně FSS)
- *Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus*, Svojtka&Co., Praha 2001 (v knihovně FSS)

Doporučuji rovněž sledovat komentáře s tematikou Blízkého východu v českém tisku, zvláště články od *Břetislava Turečka* (Novinky.cz), *Pavla Barši* (Respekt, Lidové noviny), *Jehudy Lahava* (Lidové noviny).

Doporučené internetové adresy pro předmět „Izrael a Palestina“:

ZÁKLADNÍ ADRESY - Média a Blízký východ:

Al Džazíra – katarská televizní stanice <http://english.aljazeera.net/HomePage>
Blízkovýchodní stránky <http://chunky.webpark.cz/israel.html>
Blízkovýchodní zpravodajství BBC http://news.bbc.co.uk/hi/english/world/middle_east
Blízkovýchodní zpravodajství CNN <http://www.cnn.com/WORLD/meast/archive/>
Full Coverage Israeli Politics (Yahoo) http://headlines.yahoo.com/Full_Coverage/World/Israel
Global Politics (český internetový časopis) <http://www.globalpolitics.cz>
Ha'aretz – izraelský deník <http://www.haaretzdaily.com>
International Herald Tribune – Middle East <http://www.ihf.com/pages/africa/index.php>
Jerusalem Post <http://www.jpost.com>
Jerusalem Report <http://www.jrep.com>
Jewish Virtual Library <http://www.jewishvirtuallibrary.org>
Palestine Report <http://www.palestinereport.org>
Radio Netherlands - Middle East Conflict <http://www2.rnw.nl/rnw/en/currentaffairs/middleeast>
The Palestine Chronicle <http://www.palestinechronicle.com>
Wikipedia – internetová encyklopedie <http://www.wikipedia.org/>
Zpravodajství z Blízkého východu – České noviny <http://www.ceskenoviny.cz/prilohy/blizkyvychod/>

Izraelci a Palestinci:

Izrael a Arabové – české stránky <http://scooolie.wz.cz>
Izraelsko-arabský konflikt (české stránky) http://www.valka.cz/newdesign/v900/clanek_1015.html
MidEast Web <http://www.mideastweb.org>
Palestinian Diaspora & Refugee Center <http://www.shaml.org/zshaml/site>
Svatá zem – české stránky <http://www.svatazem.net>
The Electronic Intifada <http://electronicintifada.net>
Izraelsko-palestinský konflikt na internetu (česky)
<http://www.infoservis.net/art.php?id=1054633445>

Státní instituce:

Izraelská armáda <http://www.idf.il/english>
Izraelské ministerstvo zahraničí <http://www.israel-mfa.gov.il>
Izraelský parlament - Kneset <http://www.knesset.gov.il/index.html>
Kancelář izraelského ministerského předsedy <http://www.pmo.gov.il/english>
Nejvyšší soud Izraele <http://www.court.gov.il>
Palestinská legislativní rada (parlament) <http://www.pal-plc.org>
Palestinská národní autonomie <http://www.pna.gov.ps>
Velvyslanectví České republiky v Izraeli
<http://www.czechembassy.org/wwwo/default.asp?zu=/zu/telaviv>
Židovská agentura <http://www.jajz-ed.org.il/indexstam.html>

Mezinárodní organizace a mise:

Liga arabských států <http://www.arableagueonline.org>
OSN a Blízký východ <http://www.un.org/News>
OSN a mírové úsilí (mj. mírové mise na Blízkém východě) <http://www.un.org/Depts/dpko/dpko/>
TIPH – Temporary International Presence in the City of Hebron <http://www.tiph.org>
UNRWA – The United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees
<http://www.un.org/unrwa>

Izraelské a palestinské nevládní organizace:

B'Tselem <http://www.btselem.org/English>
Izraelské a palestinské mírové organizace <http://www.ariga.com/humanrights/index.htm>
Izraelské náboženské akční centrum http://www.irac.org/index_e.asp
Izraelský výbor proti demolicím domů <http://www.icahd.org/eng>
PASSIA – Palestinian Academic Society for the Study of International Affairs
<http://www.passia.org>

Rabíni pro lidská práva <http://www.rhr.israel.net>
Společenství rodičů <http://www.theparentscircle.com>
Šalom Achšav – izraelská mírová organizace <http://www.peacenow.org.il/English.asp>
Veřejný výbor proti mučení v Izraeli <http://www.stoptorture.org.il>
Ženy v černém <http://www.geocities.com/endtheoccupation>

Blízkovýchodní radikalismus:

Fatah <http://www.fateh.net>
Hizballáh (práce J. Šnaidaufa) <http://js.amo.cz/index.html?archive>
Neturei Karta <http://www.netureikarta.org>
Odkazy na izraelské nacionalistické organizace <http://www.womeningreen.org/links.htm>
Profily teroristických skupin: <http://library.nps.navy.mil/home/tgp/tgpndx.htm>
Stránky příznivců rabína Kahaneho a strany Kach! <http://www.kahane.org>
Terorismus a politické násilí - bibliografie <http://users.skynet.be/terrorism/html/terror.htm>

Židovské osady:

Applied Research Institute <http://www.arij.org>
Foundation for the Middle East Peace <http://www.fmep.org>
Odkazy na židovské osady <http://www.yeshanews.org/links.shtml>
Osadníci v Hebronu <http://www.hebron.org.il/go.htm>
Osadnická ješiva Ateret Kohanim <http://www.ateret.org.il>
Rada židovských osad Ješa <http://www.moetzetyesha.co.il/>

Univerzity, výzkumná pracoviště:

Ben Gurionova negevská univerzita, Beer Ševa <http://www.bgu.ac.il/>
Centrum Šimona Wiesenthala <http://www.wiesenthal.com>
Hebrejská univerzita, Jeruzalém <http://www.huji.ac.il/huji/eng>
Památník Holocaustu Jad Vašem <http://www.yadvashem.org>
Stránky institutu Terezínské iniciativy <http://www.holocaust.cz>
Tami Steinmetz Center for Peace Research <http://www.tau.ac.il/peace>
Tel-Avivská univerzita <http://www.tau.ac.il>
Univerzita Al-Kuds, Jeruzalém <http://www.alquds.edu>
Univerzita Bir Zeit <http://www.birzeit.edu>
Univerzita v Haifě <http://www.haifa.ac.il/index.html.en>
Univerzita v Hebronu <http://www.hebron.edu/english>

Ostatní:

CIA World Factbook <http://www.odci.gov/cia>
Encyklopedie Orientu <http://www.i-cias.com/e.o>
Historie Blízkého východu – databáze
<http://www.nmhschool.org/tthornton/mehistorydatabase/mideastindex.htm>
Mapy Blízkého východu – University of Texas http://www.lib.utexas.edu/maps/middle_east.html
Smlouvy a historické dokumenty <http://www.ariga.com/treaties/index.htm>
Virtuální Zed' nářků http://aish.com/wallcam/Window_on_the_Wall.asp
Vlajky Izraele <http://www.crwflags.com/fotw/flags/il.html>
Vlajky Palestiny <http://www.crwflags.com/fotw/flags/ps.html>